

Потребности в повышении уровня образования и саморазвитии повышают уровень интеллектуального развития, а вместе с тем и способности к реализации экономической деятельности. Такой тип экономических отношений способствует зарождению нового типа мышления, нового типа индивида, что, в свою очередь, качественно изменяет состав человеческого капитала [1].

Развитие человеческого капитала представляет собой совокупность или объединение всех форм развития, существующих и имеющих место в повседневной жизни, которые имеют намного большее значение, чем рост или падение национальных доходов. Суть заключается в том, чтобы создать определенную среду, в которой люди смогут полностью реализовать свой потенциал и вести продуктивную (с соответствующей отдачей) творческую жизнь в связи со своими потребностями и интересами. Особое значение такой среды возникает в условиях современных информационных изменений. Информация как масштабный процесс предполагает не просто совокупность взаимосвязанных изменений, а уровни, «волны» изменений человеческого капитала. Это не просто внедрение и адаптация определенных информационных феноменов, а качественно новый переход общества в целом или отдельных его социальных элементов на новую ступень развития [2, с. 32].

Формирование и внедрение в обществе направления на непрерывное образование, повышение и улучшение имеющихся знаний и умений, развитие человеческого капитала становится одним из приоритетных направлений национальной экономики, залогом конкурентоспособности как отдельно человеческого капитала, так и государства в целом на мировом уровне.

Перечень ссылок:

1. Вакуленко Н. В. *Формирование структуры человеческого капитала в инновационной экономике [Электронный ресурс] / Н. В. Вакуленко. – Режим доступа : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/56891/05-Vakulenko.pdf?sequence=1>*
2. Гладышева А. В. *Особенности человеческого капитала в условиях информационного общества / А. В. Гладышева, О. Н. Горбунова // Социально-экономические явления и процессы. – 2014. – № 8. – С. 32-36.*

ВИМОГИ НАУКИ ДО СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ

І.А. Касатонова, канд. екон. наук, доц.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В умовах жорсткої конкуренції на ринку освітніх послуг потрібно переглянути уявлення щодо початкового навчання в частині його достатності для підготовки людини до трудової діяльності на весь період трудового життя. Необхідно вийти за рамки формальної освіти та навчання, яке реалізується в навчальних закладах.

У більшості країн світу, а також у Європі загальноприйнятою є дворівнева система освіти (бакалаврат – магістратура). В Україні донині існувала триступеневу систему вищої освіти (I ступінь – бакалавр – вища базова освіта певного напрямку, II ступінь – спеціаліст, магістр – повна вища освіта певного напрямку). Але вже завершили реформу інфраструктури навчального процесу згідно з європейськими стандартами.

Головною метою державної політики в галузі освіти є створення умов для розвитку особистості та творчої самореалізації кожного громадянина України, оновлення змісту освіти й організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних здобутків.

Насамперед індивідуальний підхід до студента якісно відрізняє європейську освіту. Зокрема, передбачається розробка індивідуальних графіків навчального процесу та введення у зв'язку з цим інституту викладачів – кураторів. За мету поставлено формування умов для того, щоб якомога більше людей скориставшись здобутками національних систем освіти, отримали можливість бути мобільними на європейському ринку праці.

Впровадження орієнтованої на студента стратегії викладання відкидає авторитарну педагогіку, роботу за єдиною методикою: викладач прочитав лекцію, студент її законспектував і потім відтворює почуте. Необхідно займатися студентом протягом усього семестру, а не лише під час екзаменаційної сесії і не за принципом «відвідував – не відвідував» лекції. Студент має стати партнером викладача, а викладач – партнером студента.

Важливість запровадження дистанційних навчальних курсів як фактора стимулювання до ефективної роботи викладача та студента призведе до збільшення часу їх безпосереднього індивідуального спілкування у процесі навчання. Систематизація роботи протягом семестру стає перепорою для негативних наслідків навчання за схемою вивчив чи визубрив – здав – забув.

Відзначимо зручність запровадження дистанційного навчання для вирішення проблем узгодження змісту освіти в ланцюжку середня освіта – вища школа – післядипломна освіта. Це дасть змогу полегшити реалізацію ідеї створення умов для неперервного навчання протягом життя.

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ЕКОНОМІКИ

В.В. Ковальов, канд. екон. наук, доцент

К.І. Ковальова, канд. пед. наук, доцент

Херсонський державний університет

Великий перелік економічних спеціальностей свідчить про те, що галузям економіки потрібні фахівці з різними здібностями і можливостями. Якісно підготувати фахівця-економіста не можливо без вивчення світового досвіду підготовки таких спеціалістів.

Економічна освіта – це вироблення у студентів чіткої уяви про наукові закономірності розвитку економіки, особливості ринкових відносин, цілеспрямоване, систематичне формування у майбутніх фахівців економічних знань, високої організованості та творчої ініціативи, їхня підготовка до високопрофесійної праці, вміння дбайливого ставлення до природи, вироблення звички практично використовувати економічні знання в реальному житті [4, с. 92].

В США кожний університет намагається створити власну економічну школу, а це не можливо без індивідуалізму. Таким чином у студентів формується індивідуальне розуміння економічних проблем [1, с. 85; 3, с. 62].

У Німеччині підготовка економістів пов'язана в першу чергу з практичною діяльністю [1, с. 90].

У Франції студенти отримують поглиблену підготовку за конкретними економічними спеціальностями [1, с. 92; 5, с. 22].

Освіта в Японії орієнтується на розвиток особистості з широким світоглядом [6].

Процес економічного зростання потребує від системи освіти, швидкого реагування на потреби ринку в кваліфікованих фахівцях. Якісно та швидко реагувати на ці потреби не можливо без якісного процесу прогнозування та планування підготовки будь яких фахівців у будь-яких галузях економіки.

Так, у Великій Британії систему прогнозів у кваліфікованих кадрах для економіки здійснює Інститут досліджень зайнятості (IER), а також компанія Cambridge Econometrics Limited [2, с. 130].

У ФРН прогнозами займаються Інститут економічної структури та Інститут економічних досліджень при Мюнхенському університеті [7-9].

У Франції функціонують регіональні обсерваторії з питань навчання та зайнятості на регіональному та територіальному рівнях.

В США потребу економіки у кваліфікованих кадрах досліджує Агентство трудової статистики США, а Департамент праці США прогнозує зайнятість.

Для того, щоб підготовлені фахівці був попит на ринку праці, необхідно, щоб ринок праці та ринок освітніх послуг були збалансованими. Збалансування може бути досягнуто за рахунок процесу прогнозування та планування підготовки фахівців та потреби в них.

Перелік посилань:

1. Вульфсон Б. Л. *Высшее образование на Западе на пороге XXI века: успехи и нерешенные проблемы* / Б. Л. Вульфсон // Педагогика. – 1999. – № 2. – С. 84-96.

2. Карпенко М. М. *Світовий досвід планування підготовки спеціалістів відповідно до прогнозованих потреб суспільства* / М. М. Карпенко // Стратегічні пріоритети. – 2014. – № 1 (30). – С. 129-134.

3. Маркова А. Г. *Как учат экономистов в университетах США* / А. Г. Маркова // Экономическое время. – 1991. – № 1. – С. 61-63.

4. Набока О. Г. *Професійно-орієнтовані технології навчання у фаховій підготовці майбутніх економістів: теорія і методика застосування* : монографія / О. Г. Набока. – Слов'янськ : Підприємство Маторін Б. І., 2012. – 303 с.

5. Нічкало Н. Г. *Професійна освіта в зарубіжних країнах* / Н. Г. Нічкало, В. О. Кудін. – К. : Вища шк., 2002. – 322 с.

6. *Основы современного менеджмента* : учеб.-метод. пособие : в 5 кн. Кн. 1 [Текст]. – Ужгород : ПИК ПАТЕНТ, 1997. – 583 с.

7. *Forecasting the Interindustry Development of the German Economy: The Model INFORGE* [Електронний ресурс] / Christian Lutz, Martin Distelkamp, Bernd Meyer, Marc Ingo Wolter // Gesellschaft für Wirtschaftliche Strukturforchung mbH (GWS). – Режим доступу : <http://www.gws-os.com/discussionpapers/gws-paper03-2.pdf>

8. *Die Modelle der GWS mbH: NFORGE* [Електронний ресурс] // Die Gesellschaft für Wirtschaftliche Struktur forchung. – Режим доступу : <http://www.gws-os.com/de/content/view/53/38/>

9. *Ifo Institute – Leibniz Institute for Economic Research at the University of Munich* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cesifo-group.de/ifoHome/CESifo-Group/ifo.html>